

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/58429,Prezentacja-albumu-Biale-Legiony-19141918-Od-Legionu-Pulawskiego-do-I-Korpusu-Po.html>
19.04.2024, 22:14

**Prezentacja albumu „Białe Legiony 1914-1918.
Od Legionu Puławskiego do I Korpusu Polskiego”
- Warszawa, 27 września 2018**

W czwartek 27 września br. w stołecznym Przystanku Historia – Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki w Warszawie zaprezentowany został najnowszy album warszawskiego oddziału IPN pt. „Białe Legiony 1914–1918. Od Legionu Puławskiego do I Korpusu Polskiego”.

Dr Wojciech Muszyński, autor książki, pracujący w Oddziale IPN w Warszawie, dr Kazimierz Krajewski (IPN Oddział w Warszawie) i dr Rafał Sierchuła (IPN Oddział w Poznaniu) przedstawili historię powstawania Białych Legionów, a także wkład tych formacji w odzyskiwanie przez Polskę niepodległości. Autor podkreślił, że patriotyzm ludzi walczących w ich szeregach nie był mniejszy niż żołnierzy walczących w Legionach Piłsudskiego.

Obecny na spotkaniu prezes IPN dr Jarosław Szarek – pomysłodawca i inspirator albumu – zwrócił uwagę, że żołnierze polskich formacji w Rosji stanęli do walki zbrojnej i jako pierwsi postawili tamę bolszewizmowi, walcząc zwycięsko o Bobrujsk, Mińsk Litewski i Mohylów. Ocalili w ten sposób część ludności polskiej przed zniszczeniami, jakie na te tereny przyniósł bolszewizm. Prezes IPN wyraził nadzieję, że Polska przywróci im należne miejsce w historii.

* * *

Formacje polskie w Rosji, o których opowiada ten album, w przeciwieństwie do legionów galicyjskich nie miały łatwego startu, a później, przez kolejne lata, musiały zmagać się z trudnościami i nieufnością ze strony rosyjskich sfer politycznych i czynników wojskowych.

Początkowo zabraniano im używania polskich symboli narodowych, a wielu wyższych dowódców rosyjskich nie uznawało nawet ich polskiego charakteru, nazywając je nie „polskimi”, lecz „poleskimi”, chociaż żołnierze polscy walczyli dzielnie, wierząc, że z dwójga złego to Niemcy pozostają – mimo wszystko – większym i groźniejszym wrogiem sprawy polskiej.

Białe Legiony, jak je potocznie nazwano jeszcze w 1914 r., miały jednak wiele szczęścia do kadry dowódczej: oddelegowani przez rosyjskie sztaby oficerowie, zawodowi żołnierze carskiej armii, okazali się w zdecydowanej większości nie tylko szczerymi Polakami i patriotami, ale także dobrymi taktykami, którzy w czasie walk nie zawiedli nawet w najtrudniejszych sytuacjach.

Niniejszy album ma przywrócić pamięć o tych formacjach i tworzących je ludziach. Zadanie to tym istotniejsze, że Białe Legiony (w przeciwieństwie do Legionów galicyjskich) nie doczekały się tego rodzaju upamiętnienia. Formacje polskie w Rosji były zawsze traktowane po macoszemu, spychane na dalszy plan, pisano o nich niechętnie i bardzo niewiele. Mamy nadzieję, że niniejsza praca, wydana z okazji stulecia odzyskania niepodległości, stanie się impulsem, by zmienić ten stan rzeczy.

Publikacja została przygotowana we współpracy z Archiwum Akt Nowych i Wojskowym Biurem Historycznym. Ukazała się nakładem IPN w serii „Dopalenie Kresów”.

